

Kritike reforme poljoprivredne politike EU-a

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Utorak, 27 Listopad 2020 09:12

Objavljeno: Utorak, 27 Listopad 2020 09:12

Ambicija Europe da postane prvi klimatski neutralan kontinent do 2050. ugrožena je nakon što su zastupnici Europskog parlamenta glasali da se i dalje podupiru poljoprivredne prakse koje pridonose zagrijavanju planeta, ocijenili su eurozastupnici i aktivisti za zaštitu okoliša, piše u analizi Reuters.

Europski parlament u petak je usvojio svoje stajalište za reformu Zajedničke poljoprivredne politike (CAP) koju kritiziraju aktivisti za zaštitu okoliša, uključujući Švedanku Gretu Thunberg, smatrajući da će pogoršati klimatsku krizu.

Vijeće EU-a prošli je tjedan također usvojilo svoje stajalište za pregovore o reformi, koja će se početi provoditi 2023.

Reforme predviđaju ukidanje zabrane pretvaranja zaštićenih prirodnih područja u poljoprivredno zemljište i dopuštaju daljnje isušivanje tresetišta koja su važna za pohranu ugljika, što po kritičarima čini 25 posto poljoprivrednih emisija u nekim državama članicama, navodi Reuters.

Paket ne predviđa poseban proračun za zaštitu prirode, što su tražili aktivisti. Zastupnici Europskog parlamenta glasali su uz to da se 60 posto poljoprivrednog proračuna namijeni za izravna plaćanja poljoprivrednicima bez posebnih uvjeta za zaštitu okoliša.

„Takva Zajednička poljoprivredna politika neće uopće pridonijeti smanjenju naših emisija... Zapravo će ugroziti ostvarivanje europskog cilja nulte neto emisije”, ocijenio je u razgovoru za Reuters Thomas Waitz, Austrijanac koji se bavi organskom poljoprivredom i zastupnik je Zelenih u Europskom parlamentu.

No neki ekonomisti ističu da se, budući da Velika Britanija napušta EU te s obzirom na pandemiju koronavirusa, europske politike moraju fokusirati na cijeli niz ciljeva, a ne samo zaštitu prirode.

„Bit Zelenog plana nije samo očuvanje prirode i okoliša”, nego zaštita prirode „na način koji je kompatibilan s drugim ciljevima EU-a: gospodarskim rastom i otvaranjem radnih mjesta”, naglasio je za Reuters David Laborde Debucquet iz Međunarodnog istraživačkog instituta za prehrambenu politiku iz Washingtona (IFPRI).

Austrijanac Waitz rekao je da su odbačeni svi pokušaji ekološki orijentiranih političara da se poveže poljoprivredne subvencije s naporima za zaštitu okoliša.

To ukazuje na to da će europske emisije od poljoprivrede i dalje rasti, rekao je.

„I dalje financiramo emisije CO2 i drugih plinova novcem poreznih obveznika, što je smiješno”, rekao je.

Švedska aktivistica Greta Thunberg ocijenila je da reforma potiče uništavanje prirode.

„Jedanaest mjeseci nakon što je Europski parlament proglasio izvanredno stanje kad je riječ o klimi, taj isti parlament glasao je za nastavak poljoprivredne politike koja, ukratko, potiče uništavanje prirode s gotovo 400 milijardi eura” kroz sedam godina, objavila je na Facebooku u

petak, a ocjenu su potpisale još četiri aktivistice.

„Jesmo li razočarane? Ne. Jer bi to značilo da smo očekivale čudo. Međutim, današnji dan pokazao je još jednom koliko je velik jaz između aktualnih politika i onoga što bi trebalo učiniti da bi se uskladilo s Pariškim sporazumom” o klimi, dodala je.

Nick Jacobs, direktor Međunarodnog panela stručnjaka za održive prehrambene sustave, ocijenio je da je reforma poljoprivredne politike „prva velika prilika” za EU da pokaže da misli ozbiljno kad je riječ o zaštiti klime i bioraznolikosti.

„Te ambicije sada su posve uništene. Nije moguće ostvariti nultu neto emisiju ili preokrenuti gubitak bioraznolikosti a da se iz temelja ne promijeni poljoprivredu i upravljanje poljoprivrednim zemljištem”, rekao je.

Harriet Bradley, zadužena za europsku poljoprivrednu politiku pri organizaciji BirdLife Europe, slaže se s time.

„Riječ je o 32 posto sljedećeg europskog proračuna. U biti oni će potrošiti sva sredstva koja imaju na raspolaganju za financiranje problema a ne za njegovo rješavanje, što je apsolutno nevjerojatno”, kazala je.

Nazadovanje

UN-ov panel za klimu zaključio je da globalne emisije treba smanjiti za 45 posto do 2030. te na nultu neto emisiju do sredine stoljeća da bi imali 50 posto izgleda da se zagrijavanje planeta ograniči na 1,5 stupnjeva Celzijevih kako bi se izbjegle najgore posljedice klimatskih promjena.

Globalno, proizvodnja hrane odgovorna je za najmanje četvrtinu emisija stakleničkih plinova, procjenjuju stručnjaci, uključujući deforestaciju, uzgoj stoke i korištenje umjetnih gnojiva i pesticida.

Sve veće korištenje umjetnih goriva temeljenih na dušiku za proizvodnju hrane povećava emisije dušikova oksida, koji je 300 puta snažniji od CO₂ kao pokretač klimatskih promjena, upozorili su međunarodni znanstvenici ovaj mjesec.

No ne postoje jasni ciljevi za smanjenje korištenja takvih gnojiva, upozorava Waitz.

Europski parlament također je propustio iskoristiti „golem potencijal poljoprivrede da pridonese klimatskom rješenju uklanjanjem CO₂ putem tla”, kroz promjene u poljoprivrednih tehnikama, kao što je manje oranje tla.

Aktivisti, uključujući bivšeg američkog potpredsjednika Ala Gorea, ističu da bi poljoprivredne prakse koje su fokusirane na zdravlje tla, koje po stručnjacima može pohraniti više ugljika od atmosfere i vegetacije zajedno, mogle pridonijeti ostvarenju klimatskih ciljeva.

Europska komisija predložila je sredinom rujna da se emisiju CO₂ do 2030. smanji za najmanje 55 posto, u odnosu na razinu iz 1990., kako bi Europa do 2050. bila klimatski neutralna.

Kritike reforme poljoprivredne politike EU-a

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Utorak, 27 Listopad 2020 09:12

Objavljeno: Utorak, 27 Listopad 2020 09:12

Sadašnji cilj je 40 posto. Europski parlament predlaže smanjenje emisije CO₂ od najmanje 60 posto. Države članice po tom su pitanju podijeljene jer tranzicija neće biti laka ni jeftina, posebice za one koje poput Poljske ovise o fosilnim gorivima. Dogovor treba postići do kraja godine.

Ključni dio Zelenog plana EU-a je strategija „Od polja do stola” kojom se želi ojačati prehrambeni sustav i učiniti ga održivijim te zaustaviti gubitak bioraznolikosti.

No glasanje Europskog parlamenta „put je prema malim ambicijama i umanjit će učinak novog Zelenog plana”, ocijenio je Marc Tarabella, belgijski eurozastupnik iz redova socijalista koji su podijeljeni u vezi reforme.

Izrazio je žaljenje što su zastupnici propustili priliku pojednostaviti mnoge aspekte zajedničke poljoprivredne politike, koju kritičari smatraju nefleksibilnom i presloženom.

„Ovo je katastrofa... Sjećat ćemo se da je Europa 2020. ponovno nacionalizirala CAP i da je propustila priliku za ekološku tranziciju”, kazao je.

Mathieu Courgeau, francuski poljoprivrednik i član skupine „Good Food Good Farming” (400 europskih nevladinih organizacija) rekao je u razgovoru za AFP da je „jako razočaran” reformom.

Nakon „nazadnog” stajališta Vijeća EU-a, tekst Europskog parlamenta „ne jamči dovoljno redistribuciju potpora malim i srednjim poljoprivrednim gospodarstvima. Velika je neravnoteža u prilog industrijalizaciji poljoprivrede i nije dovoljan da bi se osigurala ekološka tranzicija”, kazao je.

Zeleni su tekst odbacili jednoglasno, kritizirajući ga kao „povijesnu pogrešku” i zadržavanje „statusa quo”, kao i Ujedinjena europska ljevica.

„Agroindustrija može zadovoljno trljati ruke”, ocijenila je Suzanne Dalle iz Greenpeacea.

„Pozdravivši Zeleni plan, eurozastupnici su propustili priliku da njegove ciljeve pretvore u pravno obvezujuću realnost” i radije su glasali da se „novac poreznih obveznika koristi da održavanje sustava koji preferira industrijsku poljoprivredu koja zagađuje okoliš”, ocijenila je pravnica Lara Fornabaio iz organizacije ClientEarth, za AFP.

Pragmatičan kompromis?

Laborde Debucquet, znanstvenik pri IFPRI-ju, rekao je za Reuters da novi CAP nije ispunio očekivanja kad je riječ o utjecaju europske poljoprivrede na klimatske promjene, ali smatra da je vjerojatno pragmatičan kompromis.

Reforma ostavlja prostora državama članicama da djeluju lokalno kako bi povećale svoje vlastite zelene ambicije, istaknuo je.

Waitz je kazao kako se nada da će države članice to i učiniti.

Kritike reforme poljoprivredne politike EU-a

Kategorija: GOSPODARSTVOAžurirano: Utorak, 27 Listopad 2020 09:12

Objavljeno: Utorak, 27 Listopad 2020 09:12

„Snažno ćemo poticati države članice da krenu najzelenijim mogućim putem u sklopu CAP-a”, rekao je.

Laborde Debucquet je napomenuo da treba uzeti u obzir kompenzacijske mjere koje bi mogle postati potrebne kao posljedica odluka kao što su manje korištenje gnojiva.

Ako, primjerice, padnu prinosi, trebat će više zemlje, uključujući u drugim dijelovima svijeta da se proizvede jednaka količina hrane, kazao je.

Europa ne bi smjela stvoriti „svoj mali otok organskog raja” i dopustiti da ostatak svijeta plaća cijenu dok poljoprivreda uništava prirodu drugdje, kazao je.

Odgovarajući na kritike, eurozastupnica Anne Sander iz Europske pučke stranke (EPP) kazala je u razgovoru za AFP da je Parlament usvojio „uravnotežen tekst, čiji ciljevi odgovaraju realnostima na terenu”, „sintezu” gospodarskog razvoja, socijalnih pitanja i ekološke održivosti.

„Riječ je o dobrom kompromisu koji donosi realne promjene. CAP mora biti u skladu s ciljevima Pariškog sporazuma o klimi i Zelenim planom EU-a”, rekao je liberalni zastupnik Pascal Canfin (Renew Europe).

Kritičari reforme pozivaju Komisiju da se odlučno postavi u pregovorima o reformi poljoprivredne politike s Vijećem i Parlamentom. „Ona mora biti odlučna. U protivnom, Zeleni plan jako je ugrožen”, poručila je organizacija WWF.

(Hina)

